

Historie voortgezet onderwijs met Huishoudschool St. Zita

deel III, slot

Wim Daanen en John Raggars m.m.v. Dinie Wijgerse

Het verzoek aan de N.C.B.

Op 8 juni 1955 schrijven burgemeester A.J.A. Baltussen ¹ en wethouders van de gemeente Appeltern aan het Hoofdbestuur van de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond in Tilburg dat zij “een kleine huishoudschool voor de dikwijls vergeten dorpen aan de Maaskant” zouden toejuichen. Zij stellen in de brief vast dat na de lagere school met zes klassen de kinderen naar een ambachtsschool, huishoudschool of VGLO-school gaan, maar dat die in de gemeente Appeltern ontbreken. Ze schrijven: “Voor de jongens is dit nog niet zo erg, omdat zij voor het overgrote deel toch aangewezen zijn op een ambachtsschool, waarvoor hier geen mogelijkheid kan worden geschapen”. De meeste meisjes daarentegen gaan in wel vijf naburige gemeenten naar een VGLO of huishoudschool: Druten, Leeuwen, Dreumel, Oijen en Megen. Vanwege het “bevorderen van de gemeenschapszin onder de gemeentenaars” is dus de vraag: “Is het niet mogelijk, dat in deze uitgestrekte gemeente met haar vier dorpen, waar zovelen lid zijn van Uwe organisatie een gemeenschappelijke huishoudschool wordt gesticht.....”

Meer dan een half jaar later, op 17 februari 1956, als B&W na uitvoerig overleg met de N.C.B. van hen te horen hebben gekregen dat “ofschoon het aantal leerlingen volgens de geldende norm amper voldoende zal zijn” de NCB zijn uiterste best gaat doen om te trachten een school op te richten, besluit de gemeenteraad “dat de oprichting en instandhouding van een landbouwhuishoudschool voor meisjes in deze gemeente nodig wordt geoordeeld”. In de opsomming van argumenten voor dit besluit wordt onder meer het volgende aangevoerd:

- Dat naar 's Raads mening een landbouwhuishoudschool voor meisjes in deze uitgestrekte overwegend agrarische gemeente alleszins op zijn plaats is, mede met het oog op de noodzaak van dit onderwijs in dit gebied, waarin de ruilverkaveling in volle gang is en meerdere kennis van het landbouwonderwijs, mede om die rede, alleszins noodzakelijk is;
- Dat de meest nabij gelegen landbouwhuishoudschool gevestigd is in Druten, waarop slechts enkele meisjes uit deze gemeente als leerling zijn ingeschreven;
- Dat in eigen gemeente geen voortgezet gewoon lager onderwijs wordt gegeven.

Twee maanden later, in een brief van 7 mei 1956, laten B&W aan de N.C.B. weten dat de Raad op 2 mei heeft besloten fl. 80.000,- voor de oprichting van een ‘noodschool’ ten behoeve van het huishoudonderwijs aan meisjes in de gemeente uit de gemeentekas beschikbaar te stellen.

De koninklijke goedkeuring tot oprichting van de school wordt verleend op 15 maart 1958 (n^o4).

¹ Burgemeester van de gemeente Appeltern in de periode 1950-1966

De opening

Op 1 september 1959 is het zover: de nieuwe huishoudschool met de naam St. Zita ² is aan de Kerkstraat gebouwd en het onderwijs kan beginnen. De eerste directrice is Lucy Banning en zij zal dat tot het einde van het schooljaar 1960/61 blijven.

De primaire opleiding duurt twee jaar voor meisjes die zes jaar lagere school hebben afgerond. Er wordt geen schoolgeld geheven, alleen een bijdrage gevraagd t.b.v. de materialen voor de kook- en naailessen. De lessen die de meisjes krijgen zijn vooral van belang voor de verzorging van het gezin: naaien, stofversiering, onderhoud van de woning, was-behandeling, gezondheidsleer, bloemen- en groenteteelt, kinderverzorging en handenarbeid. Maar er wordt ook algemeen vormend onderwijs gegeven: godsdienstleer, tekenen, gymnastiek, Engels en zingen. Meisjes die na deze opleiding verder willen gaan voor assistente in de huishouding, kinderverzorgster, naaister, lerares o.i.d. worden verwezen naar de huishoudschool in Druten.

Op 17 februari 1960, bijna een half jaar na de ingebruikstelling, wordt de huishoudschool ingezegend door Mgr. W.M. Bekkers, bisschop-coadjutor van het bisdom Den Bosch ³. De bisschop stelt in zijn toespraak o.a. dat de school waardering verdient indien zij zich tot doel stelt de meisjes als mens te verheffen. Hij achtte de verheffing van het meisje uit de arbeiders-, boeren-, en middenstand belangrijk, vooral omdat dit in Maasbommel kan gebeuren in een school die van buiten zonder franje is en van binnen intiem en aantrekkelijk. Juist in de geest van die tijd. *“Monseigneur raadde de meisjes aan om te komen tot een bewuste keuze en daarbij te breken met slenter en sleur”*. Om de feestvreugde te verhogen verzorgen Tina Hooymans, Marijke van Ooyen en Maria van Gessel namens de leerlingen voor enkele vermakelijke sketches.

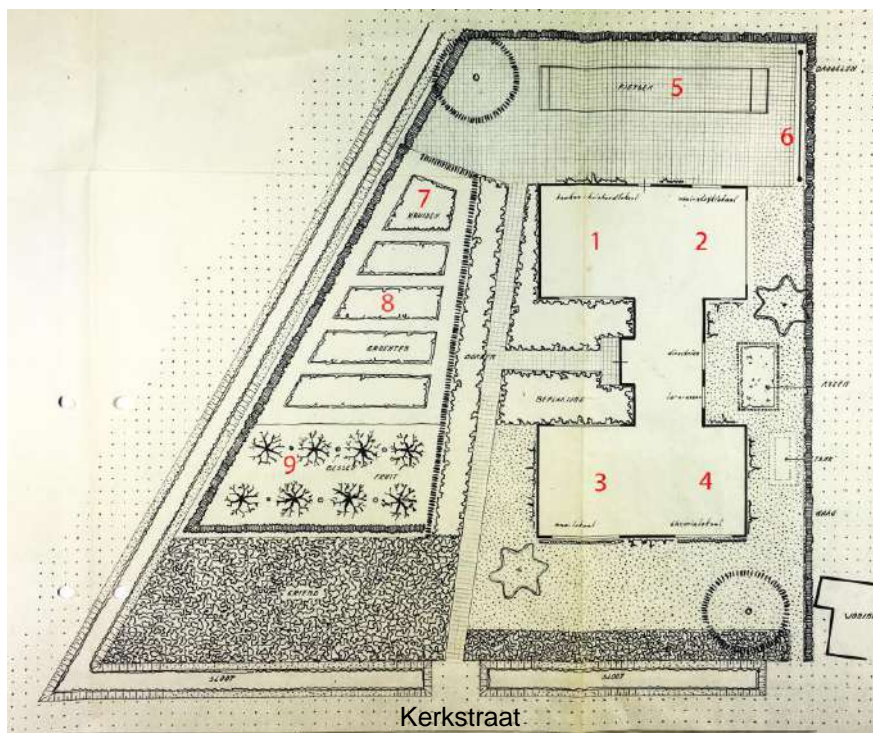

Inzegening op 17-2-1960 door Mgr. W.M. Bekkers

Al vanaf de oprichting van de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond (NCB) in 1896 werd aandacht besteed aan onderwijs, eerst vanuit de plaatselijke (veelal Brabantse) afdelingen die land- en tuinbouwcursussen organiseerden, later centraal. In 1920 werd daarvoor de Vereniging R.K. Land- en Tuinbouwonderwijs van de NCB opgericht, later Dienst Onderwijs van NCB genoemd. Dit resulteerde bijvoorbeeld in onze streek in het jaar 1930 tot oprichting van de Landbouwschool in Leeuwen. Vanaf 1914 was de bond niet meer algemeen-christelijk, maar koos voor een volledig katholiek signatuur. In 1920 was 90% van de katholieke boeren en tuinders lid van de NCB. Er waren 250 plaatselijke afdelingen met in totaal 40.000 leden. Er werden scholen gesticht voor lager en middelbaar land- en tuinbouwonderwijs, landbouwhuishoudonderwijs en agrarische vakscholen. Door de gelijkshakeling van het bijzonder onderwijs met het algemeen onderwijs kon men aanspraak maken op algemene middelen en dus ook op financiële middelen. De NCB bestuurde en beheerde d.m.v. haar onderwijsvereniging de meeste plaatselijke en regionale scholen op het gebied van het agrarisch beroepsonderwijs in Noord-Brabant, Zeeuws-Vlaanderen en in Zuid-Gelderland. De betekenis hiervan voor de boerenstand in deze gebieden was van enorme omvang. De hele organisatie van de NCB probeerde met alle macht het alleenrecht te bewerkstelligen. En met behulp van het rooms-katholieke gezag lukte dat aardig. De bisschoppen zagen graag alle katholieke boeren en tuinders voor al hun belangen bij de NCB aankloppen. Het monopolie van NCB was op een gegeven moment vanzelfsprekend en men ging ervan ook van uit dat alle katholieke scholen bezochten. Bron: Margreet van der Burg en Ton Duffhues, *Laat ze maar leren; een eeuw onderwijs van de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond, N.C.B., 1998*

² St. Zita (1218-1272) was haar hele leven dienstmeid in de adellijke familie Di Fatinelli in Lucca (Italië). Vaak wordt ze afgebeeld bij een bron waar ze een bedelaar te drinken geeft. Ze werd door paus Innocentius XII in 1696 heilig verklaard en ligt sindsdien in een schrijn in de St. Zitakapel in de basiliek van San Frediano in Lucca. Ze is de patroonheilige voor dienstpersoneel en huishoudsters. (Bron: nl.wikipedia.org) Pastoor Spanjers had de school onder de bescherming van de H. Zita gesteld omdat ze 50 jaar lang had gewerkt in een gezin.

³ Boer en Tuinder, weekblad van de N.C.B., 4 maart 1960

- 1 keuken- en huishoudlokaal
- 2 naai- en strijklokaal
- 3 naailokaal
- 4 theorielokaal
- 5 fietsenstalling
- 6 waslijn
- 7 kruidentuin
- 8 groentetuin
- 9 klein fruit

Plattegrond huishoudschool met omgeving

Maasbommel B.K. Huishoudschool

Ansichtkaart uit 1963; Bron: Wim Daanen

Lucy Janssen-Banning
foto Wim Daanen

Lucy Janssen-Banning vertelt

18 maart 2019

Op een zonnige middag spraken we met Mw. Janssen-Banning in het appartement dat ze ruim een jaar terug met haar echtgenoot Gerard in Druten heeft betrokken. Dochter Maria zorgt voor de thee en een koekje en helpt daar waar het geheugen van Lucy haar soms in de steek laat.

Lucy vertelt: "In mijn paspoort staat wel dat ik geboren ben in Zwolle op 29-10-1936 maar ik heb tot na mijn middelbareschooltijd altijd in Groenlo gewoond". Omdat ze redelijk goed kon leren en graag het onderwijs in wilde heeft ze de opleiding tot lerares koken en huishoudkunde (Akte NXII) gevolgd bij de Zusters van Jezus, Maria en Jozef (kortweg JMJ) van Mariënborg in 's-Hertogenbosch. Deze congregatie is voortgekomen uit een congregatie die in 1822 in Amersfoort werd gesticht door pater Mathias Wolff SJ. In 1840 kwam het tot een scheiding en vormden de zusters in het zuiden een zelfstandige congregatie. In 1857 werd het moederhuis gevestigd in 's-Hertogenbosch. De zusters zijn vanaf het begin werkzaam geweest in het onderwijs. Al vrij snel werd ook de zorg voor ouderen en

zieken op zich genomen maar de nadruk bleef liggen op het onderwijs. Rond 1900 werden de eerste zusters uitgezonden naar Indonesië om onderwijs te geven en vervolgens naar India, waar zij begonnen met gezondheidszorg. Ook Lucy, die nog geen 18 jaar was toen ze aan de opleiding begon, had twee zgn. Witte zusters als studiegenoten in haar klas. Sinds de jaren negentig van de vorige eeuw zijn er geen zusters meer aan het gerenommeerde opleidingsinstituut Mariënborg in Den Bosch verbonden. Ondanks goede bedoelingen en uitstekende studieresultaten heeft Lucy na haar opleiding nimmer vóór de klas gestaan. De streekverbetering was enige jaren ervoor in gang gezet en op voordracht van de eveneens uit de Achterhoek afkomstige Ir. Miedema (leerkracht op Mariënborg) was Lucy al als huishoudelijk voorlichtster aangesteld. Lucy had, zo jong als ze was, indruk gemaakt en was behoorlijk ingevoerd in de streek. Ze organiseerde diverse voorlichtingsavonden en excursies voor agrarische vrouwenverenigingen zoals de Boerinnenbond (de latere KVO) en niet georganiseerde- en niet agrarische vrouwen naar de modelboerderijen in Dreumel en Horssen. Voor de niet georganiseerde dames verzorgde ze zelfs enige tijd een column in dagblad de Gelderlander.

De voorlichting was vooral geënt op hygiëne in en om het huis en het gebruik van in onze streek nog niet echt bekende huishoudelijke elektrische apparatuur, zoals kooktoestellen, warmwaterboiler, wasmachine, centrifuge, e.d..

De inrichting.

Men dacht door haar tevens ook tot directrice van de Huishoudschool te benoemen twee vliegen in één klap te kunnen slaan. Lucy vertelt dat ze, ondanks dat ze nog geen 23 jaar was, het vertrouwen had van de NCB-leiding, maar nog belangrijker, óók van de plaatselijke bevolking. Veel moeders van haar latere leerlingen had ze immers al eens ontmoet op één van de voorlichtingsavonden. Ze begon voortvarend aan de klus met hulp van NCB-consulente Mw. Dieleman. Er was nog totaal niets. Van alles moest er geregeld worden, van gordijnen tot borduurgaren en van wasmiddelen tot zaaigoed en alles wat ertussen valt. Meubilair en leermiddelen zoals naaimachines, was- en strijkmachines, meubilair en allerlei andere leermiddelen werden vanuit de hoofdvestiging van NCB-Onderwijs in Tilburg aangeleverd. Uiteraard moest er ook nog een grote verscheidenheid aan vakleerkrachten gezocht worden. Omdat twee vrij zelfstandige en totaal verschillende functies moeilijk te combineren waren werd

al vrij snel Annie Ottenschot als assistente aangesteld. Later is Annie de opvolgster van Lucy geworden als voorlichtster van NCB in Zuid Gelderland.

Vroegtijdig werd er op alle lagere scholen binnen de gemeente gelobbyd om de schoolverlaters naar de nieuwe school in Maasbommel te lokken. Ook de meisjes die al op andere scholen waren begonnen, werden verzocht zich in te schrijven.

Uiteindelijk konden de eerste leerlingen op 1 september 1959 starten met de tweejarige primaire opleiding. Er werd een gevarieerd programma aan de meisjes aangeboden met een scala van vakken met als hoofddoel "verzorging van het gezin". Aandacht werd geschonken aan voeding, kleding, woning en persoonlijke vorming. Een greep uit het pakket: naaien, stof versieren, was-behandeling, gezondheidsleer, bloemen- en groenteteelt, tekenen, zingen, Engels en uiteraard ook godsdienstleer. Lucy somt enkele namen op van het onderwijzend personeel uit die beginperiode. Uiteraard was dit nog in de tijd dat de juffen en de meesters met hun achternaam werden aangesproken. Soms kenden de collega's elkaars voornamen niet eens en waren die zeker niet bekend bij de leerlingen.

Leerkrachten.

Bij de start van de school in 1959 waren onder andere als leerkracht van de school verbonden: mw. Sommers, mw. Megens (VAVO), mw. Cuppen, mw. Ottenschot

(voorlichtster NCB), mw. Van de Berg, hr. Piet van de Berg die een jaar erna naar de ULO in Leeuwen vertrok. Verder de hr. Henk Tromp (muziek), wijkverpleegkundige Nel Sleijpen en mw. Ada Sommerdijk (naailes). Pastoor Spanjers verzorgde de noodzakelijke godsdienstlessen en de later bekende kunstenaar Huub Kortekaas gaf zijn kennis over de culturele aspecten door. Gonnie Angenent was de duizendpoot in de huishouding. Directrice van het eerste uur was Lucy Banning. In latere jaren werden ook de namen genoemd van mw. Van de Camp (kookles) en hr. Niesing (aardrijkskunde en geschiedenis).

Op een lesrooster uit 1963-1964 komen we de namen tegen van Aalmoezenier van Dijk (godsdienst), mw. Kok (kinderverzorging), hr. Mous (opvoedkunde), hr. Van de Heuvel (handenarbeid), dokter Pollmann (Med. raad), mw. Van Munster (koken) en weer mw. Sommerdijk (naaien)

In het schooljaar 1964-1965 staan de volgende namen vermeld: hr. Van Iersel

(Engels), mw. Van de Riet (koken), mw., Sommers (tuinbouw), hr. Tromp (muziek), Past. Spanjers (godsdienst), hr. Niesing (VAVO), Mej. Smit (kinderverzorging), hr. van Bommel (Engels), mej. Sommerdijk (naaien), mw. Megens (VAVO) Uit de jaren zeventig komen ook de namen van hr. Harmeling, mw. Thiemesen, mw. Kraaijkamp en mw. Elsen naar voren. Ongetwijfeld zijn er nog meer namen te noemen. Nadere gegevens ontbreken echter.

Zoals gezegd was Lucy Banning bij aanvang van de school de eerste directrice. Met ingang van het schooljaar 1961-1962 werd mw. Verhoeven de opvolgster van Lucy. Deze wordt op haar beurt gevolgd door Nel Verhagen uit Heesch (vanaf het schooljaar 1968-1969). Ook wordt de naam van mw. Cuppen (naailerares) genoemd. Onduidelijk is of dit ook zo is geweest.

V.l.n.r.: mw. Sommers, mw. Megens, mw. Kuppens, mw. Ottenschot, mw. V.d. Berg, hr. V.d. Berg, hr. Tromp, zuster Sleijpen, mw. Sommerdijk; Bron: Gonny Agenent

Assistentenklas

In het tweede jaar van het bestaan van de school werd ook de vervolgopleiding 'Assistente in de huishouding' opgezet. Met deze opleiding kon je verder doorstromen tot gediplomeerd naaister, kinderverzorgster, lerares, kantoormedewerkster, etc. Een scala aan mogelijkheden werd met deze opleiding geboden. Lucy is er nog steeds trots op dat de Alphense Nellie van Wichem op haar advies dit traject heeft gevolgd en het tot lerares heeft weten te brengen.

Nadat de school een vaste waarde was geworden in de gemeente hield het in november 1961 voor directrice Lucy echter alweer op. Ze had al enige tijd kennis aan ene Gerard Janssen, een leuke, ietwat verlegen jongeman uit Deest en ze wilde graag met hem trouwen. Geard kon het kleine gemengde bedrijfje van zijn vader overnemen en zat vol ambities. En zoals gebruikelijk was in die tijd werden vrouwen die in het onderwijs werkzaam waren ontslagen als ze gingen trouwen. Samen konden Gerard en Lucy de schouders eronder zetten om het bedrijf verder uit te bouwen. Om het levensvatbaar te maken begonnen ze eerst met de teelt van aardbeien; een lage investering in plantjes en in hetzelfde jaar al oogsten. Relatief snel geld verdienen dus. Later werd verder uitgebreid met het kweken van appels en peren. Ook de teelt van zacht fruit werd verder uitgebreid met frambozen en bramen. Ook het gezin breidde verder uit. Zij kregen samen vijf kinderen, vier zonen en één dochter. De kinderen zijn gelukkig allemaal goed terechtgekomen. Dochter Maria is eveneens in het onderwijs werkzaam en één van de anderen is zelfs burgemeester geworden. Trots valt Gerard bij om te melden dat het familiebedrijf nu in handen is van zoon Rob die vooral met de door hem zelf ontwikkelde nieuwe kers "Cerisa" naam heeft gemaakt.

Joke van de Geijn-Brands 1960-1964

25 maart 2019

De oud-Maasbommelse Joke van de Geijn-Brands (1948) begon in 1961 aan de haar primaire opleiding. Ze vertelt. Meester van de Ven van de lagere school had eigenlijk iets anders met me voor. Ik kon aardig goed leren en hij vond dat ik er de capaciteiten wel voor had om naar de MULO of HBS te gaan. Ter voorbereiding hierop kon je extra lessen van hem krijgen. Die lessen heb ik dan ook enige tijd gevolgd. Omdat ik het enige meisje was tussen de jongens vond ik het op een gegeven moment niet meer zo leuk en ben toen afgehaakt. Daarbij kwam ook dat een tante mijn ouders adviseerde om me naar de huishoudschool te sturen. Daar leer je nog iets waar je later wat aan hebt! En ik, ik vond het allang best.

Overigens heb ik er nooit spijt gehad dat ik vanaf de lagere school naar de huishoudschool ben gegaan. Voor mij begon toen, na veel jaren in de beschermende omgeving van thuis, familie, lagere school en kerk opgegroeid te zijn, een leven met nieuwe kansen. Want eigenlijk wist je nog niet veel. Alles was nieuw. Je kreeg op de nieuwe school met verschillende vakken en leerkrachten te maken, je leerde andere meisjes uit andere dorpen kennen. Bij elke les moest je naar een ander lokaal om te leren koken, wassen, naaien, tuinieren, etc. Ik heb er alleen maar prettige herinneringen aan overgehouden. Het was een gezellige tijd, we hadden veel lol onder elkaar. Na de tweejarige primaire opleiding heb ik ook nog met veel plezier allerlei avondcursussen op de huishoudschool gevolgd".

Joke van de Geijn-Brands,
foto Wim Daanen

Getuigschrift van Joke Brands, 1962

Koosje de Leeuw 1963-1966

Herinneringen aan de assistentenopleiding borrelen op.

Ik ben veertien, volg de assistentenopleiding, ben kort van stuk en wordt geplaagd door groeipijnen. Dagelijks fiets ik vanuit Alphen aan de Maas naar Maasbommel. Mijn ouders vinden het een goede plek om toekomstgerichte taken te leren, met als doel later de perfecte huisvrouw te worden. Het hoofd van de school is directrice Mevrouw Verhoeven, ze is om door een ringetje te halen. De keurige vrouw in een smetteloze jurk, een laddervrije vleeskleurige panty en glimmend gepoetste schoenen met subtiel hakje. Ze spreekt perfect ABN. Kortom een schoolvoorbeeld van de perfecte vrouw. Centraal in het gebouw is haar kantoor, ernaast is de koffiekamer. Dit is de plek waar Gonnie Angenent zorgt voor het natje en droogje van het onderwijzend team. In deze ruimtes kom je nooit. Tenzij je je niet aan de schoolregels houdt. Te laat komen is er zo een. Dan is er een corrigerend gesprek en voor straf nam je dan plaats op de harde bankjes op de gang. Aan de rechterzijde van de gang ligt het naailokaal van juffrouw Sommerdijk. De centimeter, het raderwielletje en de schaar liggen op slagorde klaar. Op werktafels liggen patronen in allerlei maten. Later blijkt dat mijn kindermaat ontbreekt. Naast het naaien leren we stoffenkennis, stof versieren en verstellen. In dit lokaal geeft ook de muziekleraar Meester Tromp zijn lessen. De notenbalk, Le Carnaval des Animeaux, een vleugje klassieke muziek; er blijkt meer te zijn dan het harmonieorkest in ons dorp. Een enkele keer zingen we klassikaal een lied.

Koosje de Leeuw 1963-1966

Het lokaal ertegenover is het domein van Mevrouw Megens. Ze geeft Nederlands en leest soms voor uit het boek De Doopkaars. Dat is het moment waarop we aandachtig luisteren naar het wel en wee van de familie Bartels en het blinde jongetje Josje. Meneer Van Bommel

geeft ons in dit lokaal Engelse les. Dat viel niet mee, met een zware tred kwam hij binnen en met parels op zijn hoofd sloot hij de les af. Meneer Niessink brengt ons aardrijkskunde- en geschiedenis bij. Kunstenaar Huub Kortekaas geeft een kijkje in zijn kunstenaarsbestaan. Tijdens een excursie naar kasteel Doddendaal zijn we onder de indruk van zijn engelenbeelden. In de les vertelt hij met veel elan over zijn vakanties in Italië. Het buitenland, er gaat een wereld voor ons open.

Aan de linkerkant van het gebouw is het keukenlokaal, hier zwaait tijdens de kookles mevrouw Van de Riet met de pollepel. Door ons verbastert tot potlepel. Aan een de vele aanrechten en gaspitten leer ik het koken van macaroni met ham en kaas. Ik zal er nooit een liefhebster van worden. Tijdens het koken dragen we de hagelwitte katoenen schorten die we zelf hebben gestikt. In de provisiekast liggen rollen Maria-biscuitjes te wachten op een regelmatige plundering. In de keuken worden we ook wegwijis gemaakt in huishoudelijk zaken zoals het onderhouden van een woning. Mevrouw Smit geeft les in het verzorgen van kinderen, de grote vlezige babypop wordt hier gewassen en aangekleed, de wieg gedekt. In de keuken is ook de was-les. Daar leren we van de directrice dat de fijne was op de hand moet worden gedaan. Om het wassen aanschouwelijk te maken brengt een juffrouw verfijnde bh's mee; die krijgen ter plekke een sopje. Netjes strijken is ook een ding, we leren theedoeken op een dusdanige wijze te strijken en te vouwen dat ze zo vanuit het lusje opgehangen kunnen worden.

In het tegenovergelegen lokaal is de les in Bloemen en groenteteelt. Onder leiding van mevrouw Sommers schoffelen we buiten de perkjes onkruidvrij. We oogsten in de achtergelegen moestuin groenten en kruiden, we gebruiken deze voor de kookles. Tijdens de handenarbeid van mijnheer Van den Heuvel werken we aan het gutsen en afdrukken van linoleum en het vlechten van pitriet mandjes. Pastoor Spanjers geeft ons lessen in Godvruchtigheid. Hij wordt daarin nogal eens gestoord omdat door het bovenraam van het washok de niet kerkelijke meisjes gekke bekken trekken.

En tot slot brengt wijkverpleegkundige zuster Sleijpen ons wanhopig de EHBO-les bij. Ze worstelt daarbij met het gespalkte been want niemand wil hiervoor proefliggen. Ik sloot de school af met het kleine en grote Klimroos diploma. Daarna ging ik in Oss op kantoor bij Zwanenberg werken.

Met een bijzonder gevoel kijk ik terug op deze schooljaren waarin de betrokkenheid van de docenten groot was. Mijn vader stierf in 1965. Mevrouw Megens bezocht in het weekend mijn vader tijdens dit ziekteproces.

Maart 2020, Koosje de Leeuw www.koosjeschrijft.nl

Begin van het einde.

Ondanks de mooie start van de N.C.B. R.K. Huishoudschool is slechts negen jaar later al een terugloop van het aantal leerlingen waar te nemen. Vooral de assistentenklas heeft het zwaar. Slechts zeven meisjes hebben zich in het voorjaar van 1967 aangemeld voor deze klas. Het is reden voor het gemeentebestuur om aan de huishoudschool in Druten te verzoeken minstens acht leerlingen af te staan aan Maasbommel om het minimale aantal van 15 leerlingen te halen. Huishoudschool Druten heeft een boventallig aantal leerlingen en wil wel meewerken. De reisafstanden zijn echter een probleem en dat zal eerst opgelost moeten worden. De gemeenteraad Appellern

De Volkskrant 16-6-1973

onderkent de gevaren van het voortbestaan van de school en stelt een bedrag van fl. 1400,00 ter beschikking als tegemoetkoming in de reiskosten voor die leerlingen uit de gemeente Druten ⁴. De N.C.B. draagt f 450,- bij. Uiteindelijk heeft de school onder de bezielende leiding van directrice Nel Verhagen nog bestaan tot en met leergang 1976-1977. De aanwas van de babyboomers van na de Tweede Wereldoorlog was ten einde gekomen en betekende meteen ook het einde van de landbouwhuishoudschool St. Zita in Maasbommel. Leerlingen die nog één jaar onderwijs tegoed hadden hebben hun laatste jaar op de huishoudschool in Druten afgemaakt ⁵.

Het semipermanente gebouw is een jaar later (1978) aan de sloophamer ten prooi gevallen. Nadat het terrein nog jaren braak heeft gelegen zijn er in 1998 enkele seniorenwoningen op gebouwd.

Agrarisch onderwijs binnen de Mammoetwet.

Vanaf 1960 kwam er een tijd van sanering en schaalvergroting waarin de NCB uiteindelijk, maar toch pas definitief in de jaren '90, het bestuur van al haar scholen uit handen gaf. De tijd van verzuielde netwerken kwam langzamerhand tot een eind. De wet op het voortgezet onderwijs, door de grote ingreep in de bestaande situatie kortweg de Mammoetwet genoemd, werd aangenomen in 1963 en in 1968 was het hele onderwijs volgens de richtlijnen van deze wet georganiseerd. De landelijke onderwijspolitiek met haar Mammoetwet, middenschoolexperimenten en basisvorming had ook grote gevolgen voor het platteland. De zware belasting van de NCB met beheer en organisatie van het onderwijs speelde ook een rol. In 1966 had de NCB nog 70 scholen onder haar beheer, met 7000 leerlingen, maar 60% kwam niet meer uit een agrarisch milieu. De onderwijstaken verschoven naar andere onderwijstypen. Dat gold ook voor het agrarisch onderwijs. Formeel kwam daarmee aan de aparte status van het agrarisch onderwijs een einde. Het werd ondergebracht bij het nieuwe beroepsonderwijs. De lagere agrarische scholen gingen deel uitmaken van het lbo, het lager beroepsonderwijs, het middelbaar agrarisch onderwijs kwam bij het mbo en het hoger agrarisch onderwijs bij het hbo, het hoger beroepsonderwijs. In 1998 werden er geen scholen meer bestuurd door de NCB.

Bron: Prof. Dr. P. Kooij, 'Het landbouwonderwijs in de twintigste eeuw', 2008.

BIJLAGEN

Kooklessen voor klas 2 in schooljaar 1963-1964; Bron: Thea Jansen Steenberg
M= Maasbommel, A= Alphen, AL=Altforst, D= Dreumel

V.l.n.r.: 1. Joke Banken (AL), 2. Nelleke Lagarde (D), 3. Toos Verbruggen (D), 4. Mieke van Heck (A), 5. juffrouw van de Camp, 6. Truus Cuppen (AL), 7. Thea Peters (M), 8. Gerda Toebast (M), 9. Nel van de Geer (M), 10. Nolda Thijssen (M).

⁴ Raadsvoorstel d.d. 28-6-1967: 'Voorstel van B&W tot het verlenen van een financiële bijdrage in de kosten verbonden aan het vervoer van meisjes, afkomstig uit de gemeente Druten, welke de Landbouwhuishoudschool in Maasbommel zullen gaan bezoeken. (Bron: R.A.N.)

⁵ 'Huishoudschool sluit deuren in Maasbommel', De Gelderlander, 20-4-1977

1963-1964; klas 1, 2 en 3; M= Maasbommel, A= Alphen, AL= Altforst, AP= Appeltern, D= Dreumel

Bovenste rij van links naar rechts:

1. Annie Seelen (M), 2. ??, 3. Nolda Thijssen (M), 4. Mieke van Heck (A), 5. Maria Thijssen (A), 6. ??, 7. Wilma Henzen (M), 8. Mien van Lent (A), 9. Joke van Wichen (A), 10. Juffrouw Ada Sommerdijk, naailes, 11. juffrouw Cuppens, directrice, 12. juffrouw van de Camp, kookles, 13. juffrouw Megens, VAVO-lessen, 14. Corry Derks (A), 15. Annie van den Bogaard (A), 16. Nelleke Lagarde (D), 17. Toos Verbruggen (D), 18. Truus Cuppen (AL), 19. Joke Banken (AL), 20. Gonny Agenent (AP), 21. Areke Loderus (M), 22. Thea Peters (M), 23. Gerda Toebast (M).

Middelste rij van links naar rechts:

1. Sjaantje van den Boogaard (A) 2. Mies Bergers (M), 3. Annie van Kraaij (M), 4. Francien van de kamp (M), 5. Ans Loderus (AP), 6. Annie Banken (AL), 7. Truus van Zon (A), 8. Gerda de Groot (M), 9. Sjaan van Gelder (AL), 10. Gerda Banken (AL), 11. Corrie Jansen Steenberg (AL), 12. Annie Brands (M), 13. Joke Rietveld (M), 14. Dien Vissers (M), 15. Hennie Brands (M), 16. Riek van Dijk (M), 17. Ria Arts (M), 18. Gerda Luijpen (M).

Onderste rij van links naar rechts:

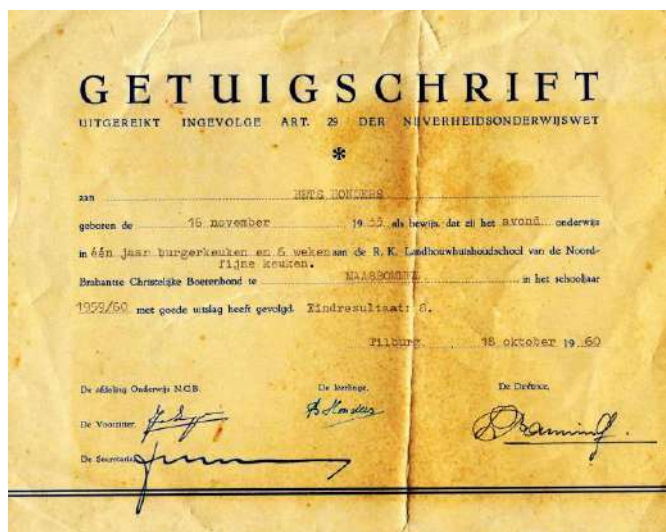
1. Gerda Melis (D), 2. Mien Vissers (M), 3. Marian Jansen Steenberg (AP), 4. Koosje de Leeuw (A), 5. Dieneke Luijpen (M), 6. Hennie Steenbruggen (A), 7. Anneke van Soest (A), 8. ???, 9. Riet Soetekouw (AP), 10. Annie Honders (M), 11. Ria Seelen (M), 12. Diny Fintelman

Naailessen voor klas 2 in schooljaar 1963-1964; bron: Thea Janssen Steenberg
 1e rij van voor naar achter Hennie Brands, Ria Seelen, Thea Luijpen, Verder herkennen we o.a. Nolda Thijssen, Ria Arts, Annie van Kraaij, Dinie Vissers, Riek van Dijk, Annie Brands, Gerda de Groot, Wilma Henzen. Voor de kast juffrouw Sommerdijk.

Uitstapje naar
Ouwehands Dierenpark
23-6-1960

Getuigschrift voor Bets Honders van 18-10-1960 voor één jaar avondonderwijs 'burgerkeuken' en zes weken 'fijne keuken'. Eindresultaat: '8'.

Toos van Kraaij en Wilma Rikken